

Zadania z matematyki dyskretnej, lista nr 4

1. Zaproponuj szybką metodę obliczania $\text{lcm}(m, n)$, gdzie $m, n \in \mathbb{N} \cup \{0\}$, która wyznacza poprawną wartość w każdym przypadku, gdy tylko liczba $\text{lcm}(m, n)$ mieści się w określonym zakresie liczb całkowitych (np. integer w Pascalu).
2. Opisz szybką metodę obliczania $\text{gcd}(m_1, m_2, \dots, m_k)$, gdzie $m_1, m_2, \dots, m_k \in \mathbb{N} \cup \{0\}$ i analogiczną dla lcm .
3. Zaproponuj szybką metodę obliczania dla danych liczb całkowitych $m_1, m_2, \dots, m_k$ takich współczynników całkowitych $x_1, x_2, \dots, x_k$, że

$$x_1 m_1 + x_2 m_2 + \dots + x_k m_k = \text{gcd}(m_1, m_2, \dots, m_k).$$

4. (Binarny algorytm gcd) Opisz algorytm obliczający $\text{gcd}(a, b)$ z zależności:

- $\text{gcd}(a, b) = \text{gcd}(a/2, b)$ gdy a parzyste i b nieparzyste,
- $\text{gcd}(a, b) = \text{gcd}(a - b, b)$ gdy $a > b$ i obie nieparzyste.

Co powinien zrobić algorytm, gdy na początku a i b są parzyste? Jaka jest złożoność tego algorytmu?

5. Pokaż jak zmodyfikować algorytm z poprzedniego zadania, żeby wyliczał również x, y , takie że $xa + yb = \text{gcd}(a, b)$.

Wsk.: Skorzystaj z równości $xa + yb = (x - b)a + (y + a)b$.

6. Udowodnij, że jeśli $(m_1, m_2, \dots)_p$ i $(n_1, n_2, \dots)_p$ są reprezentacjami liczb naturalnych m i n względem układu kolejnych liczb pierwszych, to:

- (a) $k = \text{gcd}(m, n) \Leftrightarrow k_i = \min\{m_i, n_i\}$ dla każdego $i = 1, 2, \dots$
- (b) $k = \text{lcm}(m, n) \Leftrightarrow k_i = \max\{m_i, n_i\}$ dla każdego $i = 1, 2, \dots$,

gdzie $(k_1, k_2, \dots)_p$ jest rozkładem liczby k . Korzystając z powyższych równości pokaż, że $mn = \text{gcd}(m, n)\text{lcm}(m, n)$

7. Wykaż zależności:

- (a) $xz \equiv yz \pmod{mz} \Leftrightarrow x \equiv y \pmod{m}$, dla $z \neq 0$
- (b) $xz \equiv yz \pmod{m} \Leftrightarrow x \equiv y \pmod{\frac{m}{\text{gcd}(z, m)}}$, $x, y, z, m \in \mathbb{Z}$
- (c) $x \equiv y \pmod{mz} \Rightarrow x \equiv y \pmod{m}$

8. Udowodnij, że

- (a) jeśli $2^n - 1$ jest liczbą pierwszą, to n jest liczbą pierwszą.
- (b) jeśli $a^n - 1$ jest liczbą pierwszą, to $a = 2$.
- (c) jeśli $2^n + 1$ jest liczbą pierwszą, to n jest potęgą liczby 2.

Wsk.: Skorzystaj z wzoru: $a^n - b^n = (a - b)(\sum a^i b^{n-i-1})$.

9. (Twierdzenie Wilsona) Udowodnij, że jeśli p jest liczbą pierwszą, to p dzieli $((p - 1)! + 1)$.

Wsk.: Wykaż najpierw, że $(p - 2)! \equiv 1 \pmod{p}$.

10. Jaka jest liczba reszt modulo p^α spełniających równanie: $x^2 \equiv 1 \pmod{p^\alpha}$?

Wsk.: Jakę muszą być $x - 1$ i $x + 1$, żeby $p^\alpha | (x + 1)(x - 1)$? Osobno rozważ przypadek $p = 2$.

11. Jak znając rozkład n można wyznaczyć liczbę rozwiązań równania $x^2 \equiv 1 \pmod{n}$?

12. Znajdź x najmniejszą liczbę naturalną x , dla której

$$\begin{cases} x \equiv 11 \pmod{27}, \\ x \equiv 12 \pmod{64}, \\ x \equiv 13 \pmod{25}. \end{cases}$$

13. Ile wynosi najmniejsze takie $n \in \mathbb{N}$, że $2^n \equiv 1 \pmod{5 \cdot 7 \cdot 9 \cdot 11 \cdot 13}$.

14. Powtarzając dowód Euklidesa pokaż, że istnieje nieskończenie wiele liczb pierwszych w postaci $3k + 2$ i $4k + 3$.

15. Niech $d(k)$ będzie liczbą dzielników k . Pokaż, że $\sum_{k=1}^n d(k) = n \ln n + O(n)$.